

DE VLAAMSE MINISTER VAN WELZIJN, VOLKSGEZONDHEID EN GEZIN

NOTA AAN DE LEDEN VAN DE VLAAMSE REGERING

Betreft: Ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering houdende de subsidiëring van projecten betreffende preventieve infrastructurele maatregelen inzake agressie, vrijheidsbeperking of vrijheidsberoving in bepaalde voorzieningen van het beleidsdomein Welzijn, Volksgezondheid en Gezin
Definitieve goedkeuring

Bijlagen:

- het ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering;
- het advies 64.062/3 van de Raad van State van 8 oktober 2018;

1. INHOUDELIJK

1. Situering

In de thematische inspectieronde van Zorginspectie naar de uitvoeringspraktijk van vrijheidsbeperkende maatregelen en naar het preventieve beleid en verbeterbeleid in de Vlaamse Kinder- en Jeugdpsychiatrische diensten, werd vastgesteld dat veel voorzieningen kampen met onaangepaste infrastructuur om een degelijk preventief beleid te realiseren.

Uit de vaststellingen blijkt ondermeer dat:

De veiligheid van patiënten tijdens afzondering en separatie is niet altijd en overal voldoende gegarandeerd. Er zijn problemen met de infrastructuur van ruimtes waar afzonderingen en separaties worden toegepast en het toezicht op de patiënten tijdens afzondering en separatie is niet altijd en overal sluitend. Er zijn grote verschillen in de inrichting van afzonderings- en separatieruimtes; de veiligheid is niet in orde in de helft van de ruimtes. Het gaat daarbij om het risico op zelfverwonding of suicide, het voorhanden zijn van een oproepsysteem dat bereikbaar is voor patiënten en de mogelijkheid tot visueel toezicht. Ook patiëntenkamers worden soms gebruikt om patiënten in onder te brengen met afgesloten deur, terwijl ze niet voldoen aan de veiligheidsverwachtingen van ruimtes voor afzondering en separatie.
(...)

Niet op alle afdelingen beschikt men over voldoende mogelijkheden om een preventief beleid van conflictpreventie en de-escalatie infrastructureel te ondersteunen. Een aantal afdelingen hebben een variatie aan ruimtes voor verschillende gradaties van vrijheidsbeperking.

https://www.departementwvg.be/sites/default/files/media/documenten/2017_Zorginspectie_samenvatting_beleidsrapport_VBM.pdf

Voorliggende regelgeving wil aan deze vaststelling tegemoet komen, en het mogelijk maken om voor bepaalde doelgroepen/zorgvormen subsidies te krijgen voor de punctuele en

doelgerichte aanpassingen aan gebouw en de omgeving i.f.v. preventie van agressie en vrijheidsbeperking.

Het moet gaan om intelligente, beperkte ingrepen aan de bestaande setting met een grote meerwaarde voor de doelgroep. Indien een zeer grondige verbouwing nodig is, zijn er de bestaande VIPA kanalen voor verbouwing of vervangingsnieuwbouw.

In eerste instantie richt de regelgeving zich voornamelijk tot minderjarigen met verblijfsfunctie in de sectoren

- Jongerenwelzijn: verblijf en beveiligd verblijf, centra voor integrale gezinszorg en de onthaal-, oriëntatie- en observatiecentra
- Personen met een handicap: multifunctionele centra en zorg voor geïnterneerden
- Kinder- en jeugdpsychiatrie: Forensische K- bedden, K- bedden en de (semi)residentiële revalidatiecentra voor kinderen en jongeren met een ernstige medisch-psychologische aandoening en de residentiële revalidatiecentra voor minderjarige verslaafden.

Afhankelijk van de vraag en de evaluatie van het systeem kan later een uitbreiding voorzien worden naar andere zorgvormen of functies.

Vorbereidend traject

Om te komen tot een afbakening van de maatregelen die in aanmerking zouden moeten kunnen komen werden de betrokken sectoren bevroegd, al dan niet via hun koepelorganisatie. De respons op de bevraging werd als basis gebruikt voor de verdere verfijning van de regelgeving.

2. Samenvatting van de inhoud van de nieuwe regelgeving

De regelgeving bepaalt de voorzieningen die in aanmerking kunnen komen in de sectoren van Jongerenwelzijn, Personen met een handicap en de Kinder- en jeugdpsychiatrie.

De voorwaarden waaraan de voorziening dient te voldoen zijn: het erkend zijn als zorgaanbieder en het beschikken over een voldoende lang genotsrecht en het niet mogen bestaan van een ongeoorloofde verwantschap conform het VIPA decreet.

De maatregelen die in aanmerking komen worden bepaald, en zijn zoals eerder gesteld gebaseerd op een bottom-up bevraging van de sector, en ook op de ervaringen met goede praktijken vanuit Zorginspectie. Het gaat om 4 groepen van maatregelen, met een aantal onderverdelingen:

1. Maatregelen die te maken hebben met de aangepaste inrichting van de buitenomgeving
 - a. De aanleg van sportvelden (zoals bijvoorbeeld multisportvelden).
 - b. De installatie van buitenspeeltoestellen: afhankelijk van de leeftijd/ doelgroep kan het hier gaan om speeltoestellen, maar ook bijvoorbeeld outdoorfitness toestellen.
 - c. De aanleg van een buitenruimte.
2. Maatregelen die te maken hebben met de punctuele herinrichting of aanpassing van bestaande kamers of gemeenschappelijke ruimten
 - a. Maatregelen om ruimten op te delen of prikkelarm te maken: dit kan gaan om flexibele wanden, kasten, maar zoals blijkt uit de bevraging is het akoestisch comfort vaak ondermaats. Maatregelen die daarop inzetten kunnen ook hieronder vallen.
 - b. Maatregelen om een veiliger omgeving te realiseren: dit kan gaan om ingrepen waardoor met beter toezicht kan houden (vb. door het installeren van (veiligheids)glaspartijen tussen bepaalde ruimten).

3. Het installeren van zorgtechnologie.
 - a. Om het toezicht te verbeteren, zoals bijvoorbeeld weldoordacht geplaatste camera's, of de mogelijkheid om technologie van buiten de kamer te besturen.
 - b. Alarm- en oproepsystemen, zoals sleutelplansystemen op deuren, alarmknoppen, akoestische systemen.
4. Maatregelen die tot doel hebben specifieke ruimten in te richten, te herinrichten of uit te rusten i.f.v. preventie van agressie of vrijheidsbeperking, of ter uitvoering van veilige vrijheidsbeperking.
 - a. Ruimten voor ontspanning
 - b. Ruimten voor rust en comfort: stilteruimte, comfort rooms, ruimten waar men zich kan in terug trekken bij overprikkeling.
 - c. Ruimten voor dagbesteding
 - d. Ruimte voor afzondering: ruimte waar men op een veilige manier in afzondering kan verblijven, met het nodige toezicht en comfort (daglicht, voldoende ruimte, oproep- en toezichtstelsysteem edm.).

Voor bestaande gebouwen kunnen alle type van maatregelen worden aangevraagd. Voor toekomstige VIPA nieuwbouw- of uitbreidingsprojecten kan men enkel beroep doen op de maatregelen rond de buitenruimte. Er wordt verondersteld dat de nodige maatregelen m.b.t. de gebouwen ter preventie van agressie meegenomen worden in het nieuwbouw- of uitbreidingsproject. Voor toekomstige VIPA dossiers voor verbouwingen, kunnen de maatregelen die in een project binnen het voorliggende kader vallen, niet nog eens aangevraagd worden in het verbouwingsproject. Een maatregel kan met andere woorden niet tweemaal gesubsidieerd worden.

Wat betreft de procedure zal er gewerkt worden met periodieke openbare oproepen, waarbij een voorziening een project volgens een bepaalde samenstelling kan indienen. Het VIPA zal de ingediende aanvragen toetsen op ontvankelijkheid, waarna deze worden voorgelegd aan een beoordelingscommissie. De beoordelingscommissie bestaat uit een vertegenwoordiger(s) van het VIPA en de vertegenwoordigers van de functioneel bevoegde agentschappen.

Het zal ook mogelijk zijn om een gezamenlijke aanvraag door verschillende voorzieningen in te dienen. Zij zullen een hoofdaanvrager aanduiden, en een afsprakenkader rond de realisatie en beheer van het project in de vorm van een samenwerkingsovereenkomst bezorgen bij hun aanvraag.

Om een duidelijke relatie te kennen tussen het voorliggend project en de algemene visie waarbinnen het project kadert, zal in het aanvraagdossier een visienota moeten zitten waarin de aanvrager zijn visie en beleid rond preventie van agressie en in voorkomend geval vrijheidsbeperking duidt. De componenten die daarbij aan bod dienen te komen worden bepaald. De bestaande infrastructuur moet worden geëvalueerd in de optiek van agressiepreventie, met de huidige plus- en minpunten. Daarnaast schetst de aanvrager ook wat zijn langere termijn infrastructuurplannen zijn, ook hier met een bijkomende duiding rond de problematiek van preventie van agressie. Het project waarvoor de subsidies worden aangevraagd, zal door de aanvrager worden uitgewerkt in een projectnota, met toevoeging van de plannen en een kostenraming. De projectnota zal ook de beoogde kwaliteiten rond vooropgestelde thema's verder beschrijven.

In het aanvraagdossier zal een ook weergave van de procesmatige aanpak van het project zitten, met onder meer de betrokkenheid van gebruikers, personeel of andere belanghebbenden zitten, waarbij ook de multidisciplinaire aanpak en eventuele (toekomstige) samenwerkingsverbanden geschetst worden. Hierbij kan ook de geplande aanpak voor de verdere uitvoering van het project zitten.

De regelgeving bepaalt de beoordelingscriteria waarop de beoordelingscommissie haar advies zal baseren. De regelgeving maakt het mogelijk om bijkomende inlichtingen te

vragen bij onduidelijkheden, maar het zal niet mogelijk zijn om een project inhoudelijk bij te sturen na indiening. (Omwille van de gelijke behandeling van de verschillende aanvragen.)

Het advies van de beoordelingscommissie zal de in aanmerking komende aanvragen bepalen, met de vermelding van de bijhorende subsidiebedragen. Indien nodig, zal de commissie een rangschikking bepalen, om rekening te houden met het beschikbare budget.

De minister beslist over de toekenning van de subsidie, na advies van Inspectie van Financiën. Pas na ontvangst kan de aanvrager starten met de werken die het voorwerp uitmaken van het ingediende project, of desgevallend de bestelling plaatsen. Werken uit het verleden komen m.a.w. niet in aanmerking. De aanvrager heeft 2 jaar om het project te realiseren, en brengt het Fonds daarvan op de hoogte; bepalingen worden opgenomen ingeval deze termijn niet gehaald wordt.

De betaling van de subsidies gebeurt in één schijf, bij de eindafrekening. De regelgeving bepaalt wat de aanvrager moet indienen om die betaling te ontvangen.

De regelgeving bepaalt een maximaal bedrag per aanvrager. Hierbij wordt rekening gehouden met de uiteenlopende schaalgrootte van voorzieningen; voorzieningen met een erkende of vergunde verblijfs capaciteit kleiner dan 50, of groter dan 50. Het is mogelijk dat het bedrag over verschillende aanvragen en eventueel verschillende oproepen wordt gespreid.

De studiekosten worden enkel mee gesubsidieerd als er ook effectief een professionele en onafhankelijke studie wordt gemaakt voor het project. Hiervoor wordt naar analogie met de klassieke VIPA betoelaging een forfait van 10% op het subsidiebedrag voorzien. Er wordt bij eindafrekening een aanpassing van het subsidiebedrag voorzien, indien de gemaakte kosten lager liggen dan voorzien.

Eén jaar na ingebruikname zal de aanvrager zijn project evalueren in het kader van de doelstelling van agressiepreventie en vrijheidsbeperking. Het VIPA kan hiertoe een model opmaken.

Tenslotte worden er toezicht en maatregelen voorzien in het besluit. Volgend uit het VIPA decreet zullen onroerende investeringen minimaal 25 jaar in gebruik gehouden dienen te worden. Roerende investeringen dienen minimaal 5 jaar in gebruik gehouden te worden. De aanvrager dient het project als een goede huisvader te beheren, gedurende die periode. Indien hier niet aan wordt voldaan, zullen de subsidies worden teruggevorderd.

Met betrekking tot staatssteun: zie onder 6 Advies van de Raad van State.

3. Artikelsgewijze bespreking

Hoofdstuk 1. Definities

Artikel 1.
Dit artikel bevat de definities.

Hoofdstuk 2. Investeringssubsidie

Afdeling 1. Toepassingsgebied

Artikel 2.
Dit artikel bepaalt de zorgvormen waarvoor deze specifieke investeringsbetoelaging kan worden aangevraagd.

Artikel 3 - 4.

Bepaalt voorwaarden waaraan een aanvrager moet voldoen, in overeenstemming met de bepalingen van het VIPA-decreet en andere systemen van investeringsbetoelaging bij VIPA.

Artikel 5.

Bepaalt de investeringsmaatregelen die in aanmerking kunnen komen voor betoelaging (cf. supra).

Dit artikel bepaalt ook dat er geen andere subsidies kunnen verkregen worden voor eenzelfde maatregel, bij welk type van projecten welke maatregelen kunnen aangevraagd worden, en dat men pas mag starten met de uitvoering van de maatregelen na de beslissing tot toekenning van de subsidie.

Afdeling 2. Procedure

Artikel 6.

Er wordt gewerkt met periodieke oproepen. Aanvragers kunnen hun krachten bundelen en een gezamenlijke aanvraag indienen voor maatregelen die een gezamenlijk nut hebben (bv. de aanleg van een belevingstuin.)

Artikel 7.

Bepaalt de dossiersamenstelling. Belangrijk hierbij is dat de voorgestelde maatregelen moeten kaderen in een door de aanvrager geformuleerde visie en beleid aangaande preventie van agressie.

Artikel 8.

Bepaalt de termijn waarbinnen het VIPA de ontvankelijkheidstoets moet uitvoeren.

Artikel 9.

Dit artikel stipuleert de samenstelling van de beoordelingscommissie en de beoordelingscriteria die door de beoordelingscommissie gehanteerd zullen worden bij het toetsen van de ontvankelijke aanvragen.

De beoordelingscommissie maakt een advies op, dat met het advies van de Inspectie van Financiën voorgelegd wordt aan de minister.

Artikel 10.

De minister beslist over de toekenning van de subsidies, rekening houdend met de beoordelingscriteria, het advies van de beoordelingscommissie en met de beschikbare begrotingskredieten.

Dit artikel stipuleert tevens de termijn van 2 jaar waarbinnen het project moet voleindigd zijn, en dat indien dat niet het geval is dat de beslissing tot toekenning van de investeringssubsidie vervalt. De termijn kan op gemotiveerd verzoek van de aanvragen door de minister verlengd worden ingeval van overmacht.

Artikel 11.

Bepaalt de stukken die de aanvrager bij het VIPA moet indienen opdat het VIPA tot betaling zou kunnen overgaan. De samenstelling van de eindafrekening omvat het overzicht van de gemaakte kosten, de facturen, een bondig verslag van de uitvoering van het project incl. beeldmateriaal, en indien van toepassing de ontwerpstudie(s).

Afdeling 3. Maximaal bedrag van de investeringssubsidie

Artikel 12.

Bepaalt het maximum subsidiebedrag per voorziening, afhankelijk van de capaciteit van de verblijfsfunctie van de voorziening. Hierbij wordt ook opgenomen dat bij een gezamenlijke aanvraag de bedragen kunnen samengenomen worden. De bedragen zijn aangepast t.o.v. de bedragen opgenomen in het oorspronkelijke voorontwerp van besluit.

Afdeling 4. Bedrag van de investeringssubsidie en betaling

Artikel 13.

Bepaalt het subsidiepercentage, dat BTW niet subsidiabel is, en dat ingeval de uiteindelijke gemaakte kosten lager liggen dan de kostenraming, de subsidies aangepast worden. T.o.v. het oorspronkelijke voorontwerp werd verduidelijkt dat het subsidiepercentage dan toegepast wordt op de lagere, uiteindelijke kosten.

Afdeling 5. Evaluatie

Artikel 14.

Voorziet een evaluatiemoment 1 jaar na ingebruikname, het Fonds kan daartoe een model ter beschikking stellen.

Afdeling 6. Toezicht en maatregelen

Art 15-20.

Bevatten de toezichtsregeling en de verplichtingen voor de aanvrager. Zie ook onder 6 Advies van de Raad van State.

Hoofdstuk 3. Slotbepaling

Artikel 21.

Behoeft geen toelichting.

2. WEERSLAG VAN HET VOORSTEL OP DE BEGROTING VAN DE VLAAMSE GEMEENSCHAP

1 Financiële weerslag van het voorstel:

Het valt moeilijk te voorspellen hoeveel voorzieningen effectief gebruik zullen maken van deze specifieke investeringsbetoelaging. Weliswaar zijn er de uitgevoerde thematische inspectierondes die in theorie een basis zouden kunnen bieden voor deze inschatting, maar daaruit zijn de infrastructurele noden niet op een éénduidige manier af te bakenen.

Het VIPA-budget is een gesloten budget; er kunnen dus maar investeringssubsidies worden toegezegd voor zover er middelen zijn.

2 Advies van de Inspectie van Financiën:

Het advies van de Inspectie van Financiën werd verleend op 2 juli 2018. "De IF kan akkoord gaan met het voorstel. Het begrotingsakkoord is vereist."

3 Begrotingsakkoord:

Het begrotingsakkoord werd verleend op 19 juli 2018.

3. WEERSLAG VAN HET VOORSTEL OP DE LOKALE BESTUREN

Er is een impact op de lokale besturen die ook VIPA aanvragers zijn. Er wordt een bijkomende, specifieke en relatief beperkte investeringsbetoelaging gecreëerd die eerder niet mogelijk was.

4. WEERSLAG VAN HET VOORSTEL OP HET PERSONEELSBESTAND EN DE PERSONEELSBUDGETTEN

De wijzigingen hebben geen impact op het personeelbestand.

5. KWALITEIT VAN DE REGELGEVING

Reguleringsimpactanalyse

De regelgeving vormt de resultante van een bevraging bij de betrokken sectoren naar investeringsmaatregelen die opportuun zijn in het kader van de preventie van agressie en omkadering van vrijheidsbeperking. De respons op de bevraging werd als basis gebruikt voor het uitwerken van de regelgeving.

Wetgevingstechnisch en taalkundig advies

Het bijgaande ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering werd aangepast aan het wetgevingstechnisch en taalkundig advies nr. 2018/300 van 27 juni 2018.

6. ADVIES VAN DE RAAD VAN STATE

Op 8 oktober 2018 heeft de Raad van State advies 64.062/3 over het ontwerpbesluit uitgebracht. Aan de opmerkingen van de Raad van State wordt als volgt gevolg gegeven:

- Punt 5 advies: de Raad van State bespreekt hier de problematiek van de staatssteun. Volgens de Raad van State doen de stellers van het ontwerp er goed aan na te gaan of alle aangeboden diensten die door het ontwerp geregeld worden effectief als een niet-economische algemene dienst kunnen worden aangemerkt.

Hoewel bediscussieerbaar is of de activiteiten verricht door voorzieningen in de sectoren jongeren met een handicap, jongerenwelzijn en jeugdpsychiatrie economische diensten in de zin van het verdrag zijn, gaat het ontegensprekelijk over diensten van algemeen belang. Hierna volgt de motivatie waaruit blijkt dat wel degelijk voldaan is aan de EU-staatssteunregels en dat, mochten de diensten alsnog als economisch worden aangemerkt, de subsidies die in het kader van dit besluit worden verstrekt, kunnen worden gerechtvaardigd met een beroep op het DAEB-besluit (besluit 2012/21/EU van de Commissie van 20 december 2011 'betreffende de toepassing van artikel 106, lid 2, van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie op staatssteun in de vorm van compensatie voor de openbare dienst, verleend aan bepaalde met het beheer van diensten van algemeen economisch belang belaste ondernemingen'):

Als de begunstigde van de investeringssubsidie een onderneming is, valt de voorliggende regeling binnen het toepassingsgebied van het DAEB-besluit zoals dit vervat is in artikel 2, 1., c), van het DAEB-besluit, daar het betrekking heeft op de toekenning van een investeringssubsidie voor de terbeschikkingstelling door bepaalde voorzieningen in de sectoren jongeren met een handicap, jongerenwelzijn en jeugdpsychiatrie van preventieve infrastructurele maatregelen inzake agressie, vrijheidsbeperking of vrijheidsberoving. In de thematische inspectieronde van Zorginspectie naar de uitvoeringspraktijk van vrijheidsbeperkende maatregelen en

naar het preventieve beleid en verbeterbeleid in de Vlaamse Kinder- en Jeugdpsychiatrische diensten, werd vastgesteld dat veel voorzieningen kampen met onaangepaste infrastructuur om een degelijk preventief beleid te realiseren. Voorliggende regelgeving wil aan deze vaststelling tegemoet komen, en het mogelijk maken om voor bepaalde doelgroepen/zorgvormen subsidies te krijgen voor de punctuele en doelgerichte aanpassingen aan gebouw en omgeving in functie van preventie van agressie en vrijheidsbeperking. Als deze activiteit een economische activiteit uitmaakt, moet ze worden beschouwd als een *"dienst van algemeen economisch belang waarmee wordt voldaan aan sociale behoeften wat betreft gezondheidszorg en langdurige zorg, kinderopvang, toegang tot de arbeidsmarkt en herintreding, sociale huisvesting en de zorg voor en sociale inclusie van kwetsbare groepen"*.

In dat geval is het daarnaast noodzakelijk dat het (de) toewijzingsbesluit(en) is (zijn) opgesteld conform de voorwaarden zoals opgenomen in het DAEB-besluit (o.a. artikel 4), wil men een beroep kunnen doen op het DAEB-besluit. De volgende vermeldingen dienen opgenomen te worden in het (de) toewijzingsbesluit(en):

- de inhoud en de duur van de openbardienstverplichtingen;
- de betrokken onderneming en, in voorkomend geval, het betrokken grondgebied;
- de aard van alle uitsluitende of bijzondere rechten die de onderneming door het toewijzende overheidsorgaan zijn verleend;
- een beschrijving van het compensatiemechanisme en de parameters voor berekening, monitoring en herziening van de compensatie;
- de regelingen om eventuele overcompensatie te vermijden en terug te vorderen;
- een verwijzing naar het DAEB-besluit.

Het ontwerpbesluit werd aangepast in het kader van het DAEB-besluit (zie artikel 2, laatste lid, en artikel 18 tot en met 20).

Zo dient het toewijzingsbesluit de inhoud en de duur van de openbare dienstverplichting te preciseren. In artikel 3, in artikel 5 en in artikel 9 van het ontwerpbesluit wordt de inhoud van de openbare dienstverplichting opgenomen. Aanvragers moeten beschikken over een erkenning of voldoen aan de wettelijke voorwaarden om zorg- en dienstverlening te organiseren. Ze moeten beschikken over een voldoende genotsrecht. Slechts bepaalde preventieve infrastructurele maatregelen komen in aanmerking die getoetst worden aan verschillende beoordelingscriteria. Daarnaast zal de beslissing die genomen wordt betreffende de investeringssubsidie de vereiste investering en het gebruik ervan verder specificeren.

Artikel 2, 2., van het DAEB-besluit bepaalt: *"Dit besluit is alleen van toepassing wanneer de periode waarvoor de onderneming met het beheer van de dienst van algemeen economisch belang wordt belast, niet langer is dan tien jaar. Wanneer die periode langer is dan tien jaar, is dit besluit alleen van toepassing voor zover van de dienstverrichter een aanzienlijke investering wordt geleverd die, in overeenstemming met algemeen aanvaarde boekhoudkundige beginselen, over een langere periode moet worden afgeschreven."*

Onder het voorliggende besluit is er voor roerende goederen gedurende 5 jaar een controleprocedure voorzien en voor onroerende goederen gedurende 25 jaar (zie artikel 16 van het ontwerp). Voor onroerende goederen valt 25 jaar qua afschrijving onder de algemeen aanvaarde boekhoudkundige beginselen. Gedurende deze respectievelijke periodes dienen de gesubsidieerde onroerende en roerende goederen te worden gebruikt in overeenstemming met de beslissing betreffende de investeringssubsidie en moeten zij als een goed huisvader worden beheerd en onderhouden (zie artikel 16 van het ontwerp). Na verloop van deze respectievelijke periodes is de dienstverrichter vrij om over deze goederen naar goeddunken te beschikken en is er geen belasting meer met het beheer van de DAEB.

De betrokken onderneming wordt vermeld in de beslissing die genomen wordt betreffende de investeringssubsidie (zie artikel 10 van het ontwerpbesluit).

De aard van alle uitsluitende of bijzondere rechten die de onderneming door het toewijzende overheidsorgaan zijn verleend. Het gaat hier bijvoorbeeld over een alleenrecht of een concessie van diensten (zie de Handreiking Diensten van Algemeen Economisch Belang van het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties van Nederland, 2014, bladzijde 63). Dit is hier niet van toepassing.

De manier waarop de compensatie wordt bepaald staat uiteengezet in hoofdstuk 2, afdeling 3 en afdeling 4 van het ontwerpbesluit ("maximumbedrag van de investeringssubsidie" en "bedrag van de investeringssubsidie en betaling").

Er worden maximale bedragen van de investeringssubsidie per voorziening bepaald, waarbij rekening wordt gehouden met de verblijfs capaciteit van de voorziening (artikel 12). De investeringssubsidie bedraagt 75% van de kostenraming van het project, daarbij rekening houdend met de maximale bedragen (met mogelijke verhoging bij ontwerpstudies). De kosten van de BTW worden niet gesubsidieerd. Hierbij kan nog worden aangestipt dat de kostenraming ook deel uitmaakt van de beoordelingscriteria in het kader van de beslissing over de investeringssubsidie (zie artikel 9, derde lid, 3°, van het ontwerp). De effectief gemaakte kosten worden gecontroleerd en als blijkt dat die lager zijn dan de kostenraming wordt het bedrag van de investeringssubsidie aangepast.

In artikel 14 van het ontwerp is bepaald dat de aanvrager een zelfevaluatie opmaakt van het project, vanaf een jaar na de ingebruikname. Bij die zelfevaluatie worden de meerwaarde en effectiviteit van het project voor de preventie van agressie en vrijheidsbeperkende en vrijheidsberovende maatregelen geschetst. De zelfevaluatie wordt bezorgd aan het Fonds binnen twee jaar na de ingebruikname.

In het ontwerpbesluit werden bepalingen opgenomen inzake monitoring en controle op overcompensatie.

De effectief gemaakte kosten worden gecontroleerd en als blijkt dat die lager zijn dan de kostenraming wordt het bedrag van de investeringssubsidie aangepast (artikel 13 van het ontwerp).

Er wordt een zelfevaluatie van het project opgemaakt door de aanvrager, die wordt bezorgd aan het Fonds binnen twee jaar na de ingebruikname (artikel 14 van het ontwerp).

Vooraf zijn er de bepalingen van hoofdstuk 2, afdeling 6, van het ontwerp (artikel 15 tot en met 20).

Artikel 15 handelt over het toezicht door de bevoegde personeelsleden van de Vlaamse administratie.

Voor roerende goederen geldt er een controleprocedure gedurende 5 jaar, voor onroerende goederen gedurende 25 jaar (zie artikel 16 van het ontwerp). Gedurende deze respectievelijke periodes dient elke vervreemding, elke bezwaring met een zakelijk recht of genotsrecht, of elke concrete bestemmingswijziging aan de uitdrukkelijke en voorafgaande toestemming te worden onderworpen van de subsidiërende overheid. Gedurende deze respectievelijke periodes dienen de gesubsidieerde onroerende en roerende goederen tevens als een goed huisvader beheerd en onderhouden te worden. Buiten deze respectievelijke periodes is de dienstverrichter vrij om over deze goederen naar goeddunken te beschikken en is er geen belasting meer met het beheer van de DAEB.

In artikel 17 van het ontwerp wordt een sanctie gesteld op het niet naleven van de bepalingen van artikel 16 en op het afleggen van bepaalde onjuiste verklaringen. De sanctie is terugvordering van de verleende investeringssubsidie.

In artikel 18 is bepaald dat minstens om de drie jaar en aansluitend op het verlopen van de voormelde periodes van 5 en 25 jaar er een controle gebeurt van de boekhouding van de aanvrager. De aanvrager wordt verplicht een gescheiden

boekhouding te voeren die het mogelijk maakt om na te gaan of de toegekende investeringsubsidies uitsluitend aangewend wordt voor de financiering van kosten die verband houden met het project en of er, rekening houdend met een redelijke winst, geen sprake is van overcompensatie in de zin van het DAEB-besluit. Om te beoordelen of winst redelijk is, stelt het Fonds jaarlijks een toegelaten return on capital employed (ROCE) voor eigen vermogen en voor vreemd vermogen vast. Het houdt daarbij rekening met de specificiteit van de sector en de situatie op de financiële markten. De gerealiseerde winst op het project wordt dan beoordeeld tegen de toegelaten ROCE op het project.

Artikel 19 bevat een regeling inzake terugvordering van de subsidies.

Artikel 20 regelt het ter beschikking houden van en het toesturen van de nodige documenten (inclusief de boekhouding) door de aanvrager.

In artikel 2, laatste lid, van het ontwerpbesluit wordt er een verwijzing opgenomen naar het DAEB-besluit.

- Punt 6 advies: artikel 4 van het ontwerpbesluit bevat een lijst van gevallen waarin een onweerlegbaar vermoeden geldt dat er een ongeoorloofde verwantschapsband bestaat tussen de (rechts)persoon die eigenaar is van de gronden waarop de voorziening zal worden opgetrokken en de (rechts)persoon die initiatiefnemer is van de voorziening en dus de subsidie aanvraagt. In de opmerking van de Raad van State wordt gesteld dat voor elk van de in de genoemde bepaling bedoelde gevallen moet worden nagegaan of het onweerlegbare karakter van het vermoeden niet verder reikt dan noodzakelijk is om de beoogde doelstelling te bereiken. Er lijkt echter geen reden om de voorgestelde regeling te wijzigen. De regeling wordt immers al jaren toegepast bij de toekenning van alternatieve investeringsubsidies, verstrekt door het Vlaams Infrastructuurfonds voor Persoonsgebonden Aangelegenheden (BVR van 18 maart 2011, artikel 4) en bij de klassieke subsidiëring (BVR van 8 juni 1999, artikel 2ter). De praktijkervaring leert dat die regeling nog steeds opportuun is en tot op heden heeft ze geen aanleiding gegeven tot noemenswaardige problemen.
- Punt 7 advies: om duidelijkheid in de interpretatie te brengen wordt de tekstsuggestie van de Raad van State gevolgd.
- Punt 8 advies: de opmerking van de Raad van State wordt gevolgd. De afdeling werd vernummerd.

7. VOORSTEL VAN BESLISSING

De Vlaamse Regering beslist haar definitieve goedkeuring te hechten aan het bijgaande ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering houdende de subsidiëring van projecten betreffende preventieve infrastructurele maatregelen inzake agressie, vrijheidsbeperking of vrijheidsberoving in bepaalde voorzieningen van het beleidsdomein Welzijn, Volksgezondheid en Gezin;

Jo VANDEURZEN
Vlaams minister van Welzijn,
Volksgezondheid en Gezin